

43. Estne infiniti valoris, n. 75. & 76.
44. An licet pro una Missa accipere plura stipendia, n. 77.

45. An quis possit partem stipendi dari alteri, ut Missam legat, altera parte sibi retenta. Ibid.

46. An licet anticipare dicere Missas pro stipendio futuro. Ibidem.

47. An Missa pro pluribus oblatis æquæ pro sit singulis quam si officeretur pro uno tantum, n. 78.

48. Quomodo, & pro quibus Sacerdos debet applicare Missam. Ibidem.

49. Quisnam ex Missa accipiat majorem utilitatem, n. 79.

50. Iusti auctoritate fiant reductiones Missarum, num. 80.

51. Quos effectus habeat Missa ex opere operato, num. 81.

52. An sit usus facere legi pro se Missas ante vel post mortem, n. 82.

QUÆR. II. Quid est Presbyteratus? Quod ejus officium? Que materia & forma? Quae obligatio? Quod subiectum? Quae vestes?

XLI. Resp. 1. Presbyteratus sic definitur: *Est Ordo sacer Ecclesiasticus, vel Ordinatio, qui Ordinato confert potestas super Corpus Christi verum, (illud nimur confidendi, seu consecrandi) & super Corpus Christi mysticum, seu propria Fideles remittendi illis peccata. Vida supra in hoc Tract. Exam. 2. num. 7.*

Resp. 2. *definitionem Ordinis in commun., qua hic facile, addendo differentiam, potest applicari. Vide Ibid. R. 4. quod Ordo possit duplice sustinui. Addo, quod quamvis Sacerdotum, & Presbyteratus passim pro eodem sumuntur, in rigore tamen Sacerdotum significat gradum ac potestatem, Presbyteratus vero illam actionem, & externam sacram Cærementiam, qua aliqui potestas datur super Corpus Christi verum & mysticum.*

Resp. 2. Duplex potestas Presbyteri, & officium patet ex data definitione. *Una super Corpus Christi verum; altera super mysticum. Primum ergo & principale eius officium est consecrare Corpus, & Sanguinem Domini. 2. Ministrare Sacra, exceptis Ordine & Confirmatione, &c. 3. Ministrare Sacramentum Penitentia, solis enim Sacerdotibus data est potestas clavum. Quia potestas, qua sit & quotuplex, vide supra in Tract. 1. Proximali, & quæst. 3. usque ad quæst. 4. num. 7. Item vide supra Tr. 13. Exam. 5. num. 62. quod Sacerdos, eo ipso quod est ordinatus, non possit validè absolvere à peccatis. Item vide Tract. 1. Exam. 5. num. 52. quomodo officium Presbyteri sit baptizare. 4. Officium Sacerdotis est benedicere doni Dei. 5. Prædicare, puta, ex commissione, & non ex officio, nisi habeat curam animarum.*

Resp. 3. Materia remota Ordinationis Presbyteri est calix cum vino, & patena cum superposita hostia; proxima est traditio ejus. Vel dici potest & debet, materiam remotam Presbyteri esse duplice; unam essentialiæ, qua modo est assignata; alteram integralem, & hac est impositio manum, non quidem illa, qua statim à principio ordinationis fit ab Episcopo, & aliis duobus Sacerdotibus; Tum quia tunc nulla profertur forma; Tum quia alias etiam alii duo Sacerdotes cum Episcopo manum impontentes essent ministri hujus Ordinis; sed illa Ordinatio, qua sit in fine Misæ, quando Episcopus super caput Sacerdoti manus imponit, & proferit verba, seu formam, postea assignandam.

Quod prima sola sit essentialis; est idem, in ea iuxta S. Thom. hic quest. 37. art. 5. in c. imprimatur character, & causatur gratia primaria; quia datum Ordinatio aliquid, quod ad proprium, & principalem actum Sacerdotis spectat; qui est consecrare Corpus, & Sanguinem Christi. Quod altera saltem sit integralis, patet, quia per eam datur potestas remittendi peccata, qua pertinet ad integratitudinem Sacerdoti, & character ante impressus (in initia-

te unus, & idem manens) ampliatur, & extenditur ad novum effectum, scilicet ad remissionem peccatorum, causaturque novum augmentum gratiae, seu gratia integralis ad tale munus ritè obendum. Hoc etiam denotant verba illa Episcopi: *Accipe Spiritum Sanctorum, &c. Hinc Tract. Sess. 23. can. 4. alt: Si quis discerit, per sacram Ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere. Accipe Spiritum sanctum, anathema sit.* Idem docet loco ante citato.

Eo quo sequitur, quod licet id, quod causat gratiam essentialiæ, sit Sacramentum, non tamen quod causat integralem. Ita licet unum Sacramentum causet unicam gratiam essentialiæ, bene tamen simul aliam integralem.

Nota: quod Apostoli Ordinatio Sacerdotalem contulerint per solam manum impositionem, factum est ex Christi dispensatione, quia materia, & forma hujus Sacramenti in specie infinito determinavit. Vida supra Tract. 11. Exam. 1. num. 6. Cur Græci Episcopi adhuc valide ordinant suos Presbyteros per solam manum impositionem, absque eo, quod hæc sit materia essentialiter diversa. Quod ibidem explicatur.

Resp. 4. Duplici materia Presbyteratus correspondet duplex forma. *Una est essentialis, nimur illam verba Episcopi sub traditione Calicis: Accipe potestatem offerendi Sacrificium Deo, Missasque celebrandi pro multis, quam pro defunctis in nomine Domini. Altera integralis, nimur illam verba Episcopi sub impositione manum: Accipe Spiritum Sanctum, quorum remitteris peccata, remittentur eis, & quoniam retinueris retenta sunt.*

Eo bis sequitur, quod si Presbytero ordinato non imponeretur manus, esset quidem verus Sacerdos, qui haberet potestatem consecrandi; non tamen esset perfectus Sacerdos, quia ei deesset complementum ad integratitudinem Sacerdotii requisitum, scilicet potestas remittendi peccata. E contra si ei manus imponeretur, omissa prima materia, non posset valere absolvere à peccatis; quia potestas in Corpus Christi mysticum essentialiter presupponit potestatem in Corpus Christi verum, quia per hanc præterit fit Sacerdos.

Eadem ipsa hostia necessariò immediatè tangenda? Sufficit immediatè tangeri patenam, in qua jactet hostia.

Quid si hostia immediatè daretur in manus Ordinandi sine contactu patenæ?

Est quidem validus Ordinatio (qua patena solum adhuc ob congruitatem, & traheretur id, quod per se, & essentialiter requiriatur) esset tamen illicita, utpote contra præceptum Ecclesiæ in re gravi. Idem est de casu, in quo hostia, & vinum aliqui traherentur communista in calice ob eandem rationem.

Quid si immediatè tangeretur solus calix, & non patenæ?

Ab hoc patet Resp. sicut de Subdiaco supra Exam. 4. n. 35. ante R. 4.

Quid si vina non esset admista aqua?

Eesse validus Ordinatio. Quia aqua solam est necessaria necessitate præcepti, non medi.

Quid si in calice esset quidem vinum, sed non hostia, vel è contra?

Est Ordinatio dubia, & sub conditione iteranda.

Debetne calix necessariò esse consecratus? Idem est de patena.

Ad hoc patet Resp. sicut de Subdiaco supra dictum est.

Quid si unus Episcopus traderet materiam, & alterum pontificare formam?

Eesse invalida Ordinatio, utramque enim idem Minister præstare debet.

XLIII. Resp. 5. Christus Dominus Sacerdotum insituit in ultima Cena.

Ratio: Quia tunc Apostolus fecit Sacerdotes.

Resp. 5. Obligationes ultra eas, quas diximus habere Minoristas, & Subdiaconum, ac præter obligationem ad castitatem, & ad Horas Canonicas, colliguntur ex assignatis officiis Sacerdotis. Et plures habebat Sacerdos curatus ratione offici curæ animalium, quam Sacerdos simplex. Ut ex se patet.

Item 7. Subjectum hujus Ordinis describir, ut de Subdiacono dictum est Exam. 4. n. 36. dummodo addatur: Ex Diaconate insignitus. Item annorum 34. complete.

XLIV. Resp. 8. Vester sacerdoti assignantur, nimirum 4. Inferioribus Ministris communis. 1. Amictus seu humerali. 2. Alba. 3. Cingulum. 4. Manipulus. 5. Stola per crucem ante pectus accommodata, vel (pro diversitate Ministeri) utrinque æqualiter deorsum pendens. 6. Casula, seu planeta, que due posteriores sunt propriae vestes Sacerdotis, nulli alteri ministerio convenientes.

Nota: Sacerdos celebratur apians Stolam in modum Crucis, debet prius eam ducere à sinistro ad dextrum latus; prius enim fuit Diaconus quam Sacerdos. Albam induens debet primò vestre brachium dextrum; Tum quia videtur id esse connotatum; Tum quia non similitudine, sed dextra manus Christi crux est signum irreverentie.

Cum quodam diaconate, vestes Sacerdotis, ut debeat comparare ad Ordinationem?

Eo modo quo de Subdiacono dictum est, hoc variatio, quod debet esse induitus ad Diaconum, nimirum amictu, alba, cingulo, manipulo, & stola per transversum, insuper super sinistrum brachium portans casulam, seu planetam complicatam, gestans etiam candelam, & conferens albam mappulam pro ligandis manibus.

Prefata sex vestes habentur aliquam mysticam significacionem?

XLV. Habent moralē, seu que ad vitæ ac morum reformationem referuntur, ut explicatum est ex S. Thom. in Exam. 3. num. 53. ad quæst. 7. Habent insuper mysticam ex Passione Christi: Nam 1. amictus, seu humeral significat illud velamen, quo Judæi velabunt faciem Christi, dicentes: Prophetiza nos, qui es, qui te percussisti? 2. Alba, que est vestis linea, & candida, significat illam vestem, quia Christum indutum illius Herodes. 3. Cingulum, seu Zona significat vincula, quibus Christus in horo fuit ligatus. 4. Manipulus à levo brachio dependens significat illud ligamen, quo Christus columnæ fuit alligatus. Porro ponitur à parte sinistra, id est, quia si poneretur in dextra, esset Sacerdoti impedimentum, dum format crucis. 5. Stola, quam Sacerdos circa collum conjungit, & illud ligat, significat illud ligamen, quo Christus in baptismatione Crucis erat collo astricatus. 6. Casula significat vestem purpuream, quia Christus in domo, Pilati fuit induitus. Vel, ut ali volunt, Tunicam Christi inconsuetudinem.

XLVI. Licetne Sacerdoti in aliquo casu celebra-re sine sacris vestibus?

In nullo casu licet, immo ne quidem ex metu mortis, ita ut si Sacerdos celebraret solum inducas suis communibus & usualibus vestibus, esset grave peccatum propter gravem irreverentiam. Divino Sacrificio irrogatam. In casu necessitatibus omittere unam, vel alteram ex minoribus vestibus, vel cingulum, vel manipulum, non esset mortale. Si fieret ex inadvertentia, esset mortale, vel veniale pro quantitate materie.

Vide supra Tract. 12. Exam. 2. num. 16. ubi ad 3. dictum fuit, quod ne quidem licet ad dandum Vaticum moribundum.

XLVII. Licetne Sacerdoti celebrare cum capitio, seu pileolo, vel cum perruca, seu ficto?

Non licet. Nam dist. 1. de Consecr. sic habetur:

Nulus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus ad solemnitatem Missarum celebranda præsumat cum basculo intra-

ire, aut velato capite Altari assistere; Et qui tecum prætemporabit, communione privetur.

Item sacra Congregatio sub Urbano VIII. ita statuit: Nemo audeat ut pileolo in celebratione Missarum expressa licentia Sedis Apostolicae, non obstante quacunque contraria consuetudine.

Hinc & usus perruca, seu ficti capilliti sub Missa illicitus est; quia perruca substituta est loco piluli. Exscriptum nisi adsit specialis licentia, quam de facto dat solus Papa, vel manifesta necessitas (si ad Papam non sit accessus) judicato viri prudentis, & Episcopi sufficiens judicata, ut calvities, senectus, capitis debilitas, aut deformitas, &c. Vel tandem consuetudo legitimè prescripta, que etiam alias leges humanæ abrogare potest. Hinc legitur, quod in Regno Chineni (ubi iuxta morem gentium caput degener est signum irreverentie) tota Missa a Sacerdote celebretur velato capite. Verum tam S. Pius IX. omnem tollere volens scrupulm dedit ad fidem fæculam. Extra hos tres causas usus perruca sub Missa potest ratione contemptus, vel scandali esse peccatum mortale, et secundum se præcisè solum veniale esset.

Nota: quod Clerici, præserit Sacerdotes, utens perruca (qua debet esse moderata, & modesta) debeat in ea portare tonsuram, seu coronulanam, tamquam signum status Clericalis: eo ferè modo, quo ea tenentur portare in capillito naturali, de quo supra.

Quare hic possit: 1. An & qualis in Sacerdotio requiratur intentio ad celebrandam Missam, vel alia Sacra, conficienda? Sed de hoc vide supra in Tr. 11. de Sacram. in commun.

Item an ante Missam tenetur prius dicere Horas Matutinas. De quod vide supra Tract. 10. Ex. 5. n. 95. de Horis Canonis.

E X A M E N VI.

De Missa, ejus definitione, pro quibus possit legi, quo tempore, quo loco, cum quibus vasis.

Quæ & qualis legenda, quod stipendiū diuinum pro ea?

Q UÆR. I. Quid est Missa, vel Eucharistia ut Sacramentum? Missa unde sic dicit? Quid Missa sica?

XLVIII. Resp. 1. Missa, seu Sacrificium Missæ, vel Eucharistia, ut Sacrificium, sic definit: Est Sacrificium Novæ Legis; in quo incruente immolatur Christus.

Hæc definitio explicata est supra Tr. 12. Ex. 5. num. 69. Definitione Sacrificii ut sic vide in Tr. 10. de Religione Ex. 2. n. 15.

Resp. 2. Hæc vox Missa derivatur, vel ab Hebreo Missæ, quod significat idem, ac spontanea oblatione, vel à Latine mitto, sicut sensus est, quod Deus summandum donum, & reconciliationis Hostiam, scilicet Filium suum, nobis mittat, & non ei vicissim remittamus. De quo vide infra in Ex. 7. num. 91. Ita Missa est, quid significet.

Resp. 3. Missa instituta est à Christo in ultima Cena, cum dixit Discipulis: Hoc facit in meum commemorationem. Tunc enim Christus posuit totam Missam essentiam, in consecratione consistente, licet alia ad solemnitatem, & ceremonias spectantia Summis Pontificibus sint addita.

Nota: tres esse principales Missæ partes. Prima est præparatio, quæ se extendit, usque ad Offertorium exclusive. 2. Est Oblatio, quæ est ab Offertorio, usque ad communionem inclusivæ. 3. Est gratiarum actio à Communione, usque ad finem.

Resp. 4. Missa sica (qua deficiente privilegio quondam consuevit fieri in longa navigatione) sic dicitur, quia fiebant, sine Consecratione, attamen à illa missa.

Sacerdote sacris vestibus induito in Altari legebantur reliqua totius Missæ; sed non est propriæ Missæ nec Sacrificiū, nec illius, eis commode posset, tenebatur ei interesse. Solent etiam pueruli facere Missas siccias, quam pietatem si faciant sine sacris vasis & vestibus, & absque pronuntiatione forma Consecrationis, & sine irreverentia, ac irrisione sacri cultus Eucharistici, potest eis permitti.

Subiectum capax fructus Missæ.

QUÆRÒ II. Pro quibus potest offerri Sacrificium Missæ?

XLI. R. 1. *Trid. Sess. 22.* de Sacrifice. Missæ, c. 2. definit, quod non solum pro Fidelium vivorum peccatis, penit., satisfactionibꝫ, & aliis necessitatibus, sed, & pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, rite, juxta Apostolorum traditionem offertur.

Hinc offerri potest pro omnibus Fidelibus etiam peccatoribus, quibus tamen aliter prodest, quam iustis: his enim prodest per modum satisfactori, illis verò per modum expiatiꝫ à culpa imperando gratiam contritionis. Vide supra de effectibus Sacrificii Eucharistici *Trad. 12. Exam. 5. num. 8.*

Resp. 2. Sacrificium non potest propriè offerri pro Sanctis quasi pro ornatio salte, sed in honorem eorum. Unde *Trident. sess. 22. cap. 3.* ita decrevit: „Quamvis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interducent Missas Ecclesie celebrare conseruent, non tamen illis Sacrificium offerri doceat, sed Deo soli, qui illos coronavit. Unde nec Sacerdos dicere solet: Offero tibi Sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo de illorum virtutis gratias agens eorum patrocinio imploro: ut ipsi pro nobis intercedere dignetur in Cœlis, quoniam me moriam facimus in terris, Hæc ibi. Hinc hoc Sacrificium Beatis prodest ad gloriam accidentem.

Resp. 3. Sacrificium Missæ non potest offerri pro damnatis.

Ratio: Quia in inferno nulla est redemptio, nec penitentia, vel culpa remissio, nec penitentia, impenitentia cum damnat in malo sint obstinata, & inflexiles. Ergo

Hinc, si vera est historia, quod *Trajanus* pre-cibus *S. Gregorii* fuerit ex inferno redemptus, dicendum est, quod non fuerit simpliciter ad infernum damnatus, sed ad tempus ibi punitus, & detentus, damnationis sententia ob prævias *S. Gregorii* preces suspensa, quarum intuitu fuit resuscitatus, baptizatus, & egit penitentiam. Ita *S. Thom.* in 4. dist. 45. q. 2. art. 2.

Resp. 4. Non licet hoc Sacrificium directè offerre pro excommunicatis majori excommunicatione, præsumt nomine Ecclesie, & Christi, si sunt nonnullum denuntiati, aut publici percussori Clericorum.

Ratio: Tum quia Ecclesia ita statuit in cap. A nobis 38. de Sent. excom. Tum etiam, quia de ratione excommunicationis majoris est, quod priuatem communibus Ecclesia suffragis, inter quae hujus Sacrificii oblatio precipuum tenet locum.

Dixi 1. directè. Cum enim Ecclesia Missam direc-tè offerat pro Fidei propagatione, & Ecclesiæ augmento, indirec-tè eam offerat pro illis excommunicatis, ut & pro Paganis, & Hæreticis, ut conversantur, quorum conversio Ecclestiam auger.

Dixi 2. nomine Ecclesie, & Christi: Quia valide, & licet potest Sacerdos pro illis in Missa orare nomine proprio, mentaliter tamen, & non per orationes communes, quas dicit nomine Ecclesie. Quia Excommunicationis major non privat precessis privatis, sed orationibus, & suffragis communibus, ac indulgentiis, quæ offeruntur nomine tuis Ecclesie.

Note, quod Ecclesia in die Paracese pro omnibus etiam infidelibus, & excommunicatis hoc Sacrificium offerat, sed Sacerdoti ut personæ particu-

lari alia id non licet, nisi in sensu explicato.

Resp. 5. Si sint excommunicati, non nominatum denuntiati, & cum quibus ex Concilio Constantiensi induito licite possumus communicare, potest Sacerdos licite pro eis orare, ac sacrificare nomine Christi, & Ecclesie.

Ratio: Tum quia Concilium Constantiense generaliter permisit cum illis communicare in quibuscumque Diuisiōnē. Tum etiam, quia cum alii admittuntur ad audiendum Sacrum, in quo Sacerdos in Memento orat pro omnibus circumstantibus, dicens: *Et nomen circumstantium, pro quibus tibi offerimus hoc Sacrificium, &c.*

Ex quo sequitur, quod etiam directè licet offerre hoc Sacrificium pro conversione hæreticorum nostrorum, quia non sunt excommunicati nominatum denuntiati. Et quamvis non sint capaces fructus Sacrificii quodam satisfactionem penitentia debitis, bene tamen quodam interpretationem auxiliiorum, quibus ad conversionem se disponunt: suntque membra Christi per Baptismum, & Charakterem, licet non per fidem, & charitatem. Nec adest respectu eorum prohibito Ecclesie, immo permisso ut dictum est.

Resp. 6. Pro infidelibus, seu pro non baptizatis licitum est hoc Sacrificium offerre saltem indirectè, in sensu ante explicato.

Ratio: Quia Sacrificium Crucis se non extendet latius quam Sacrificium Missæ, præsertim si nulla adstit probatio Ecclesie, quia ex parte rei oblatæ sunt idem, & hoc est commemorationis illius: Sed Sacrificium Crucis fuit oblatum etiam pro infidelibus, & non adest prohibito Ecclesie, quod Missa pro eis non debeat offerri. Ergo saltem indirectè, &c.

Constatutus: Licit Infideles non sint membra Christi actu per Baptismum saltem, & charakterem (in quo differunt ab Hæreticis, de quibus ante) sunt tamen membra in potentia in quo differunt a parvulis sine baptismō mortuis, & alii damnatis: *S. Thom.* autem illa verba *S. August.* lib. 2. de *Anim.* art. 5. quæ orig. *Quis offerat Sacrificium, nisi pro iis qui sunt membra Christi, explicit de membris actu, vel potentiā.* Ergo

Resp. 7. Pro Cathecumenis tamen vivis, quam de-functis Sacrificium offerri potest, siue prodest quadam fructum impetracionis.

Ratio: Licit non sint perfectè membra Christi, & Ecclesiæ per Baptismum in re susceptum, pertinent tamen ad Ecclesiam, per fidem, & in votu saltem, ac desiderio sicut Novitii ad Religionem, & possunt per Baptismum fluminis in gratia decedere. Ergo

QUÆRÒ III. Quid censes de more celebrandi Requiem, seu Officium funebre, vel Exequias pro vivis, valetine?

L. Ratio dubitandi est: Quia legitur de Viris sanctis; ut *B. Alberto Magn. &c.* quod talis in vivis pro se fieri curaverint; dicturque mos illi vivere in Lotharingia, sic tamen, ut collecta, v. g. Absolve, vel Inclina, mortuum significans, vivo non applicetur.

Resp. Probabiliter non licet, quidquid sit de illa constuditione Lotharingia, abolenda merito, ac de illis Sanctis, qui indubie aliam habuerint intentionem, vel sententiam sibi visam probabilem secuti sunt.

Ratio 1. Non est in facultate Sacerdotis, privata sua intentione mutare intentionem Ecclesie; Sed intentio Ecclesie est, ut Officium funebre, ac Missa de Requie dicatur pro mortuis: ad hunc enim finem illas Collectas, & preces facit. Ergo iniustiter applicetur vivis.

Ratio 2. Ex opposita sententia sequitur, effectum, seu fructum talis Sacrificii debere suspendi usque ad mortem illius, pro quo offertur: quia illa effectus est liberatio è Purgatorio, que non potest fieri nisi post mortem. Subrumpit: Sed non potest sus-pen-

pendi. Ergo. *Min. prob.* Sermo hic esse debet de fructu Sacrificii ex opere operato: Sed is, si subiectum sit capax, causatur infallibiliter; si incapax, nullatenus causatur. Ergo non suspenditur. Vel si sermo sit de effectibus ex opere operantis, causatis ex precibus, & suffragiis Ecclesie, clare patet, quod illæ preces significant solos mortuos, adeoque ad eos solos debeat referri.

Hinc qui sibi in vita vult benefacere per Missas, faciat eas, prout occurrunt, legi pro sua beatitudine, & pro remissione penitentia temporalis sibi luendae; ea enim remissa in hac vita citius liberatur è Purgatorio. Quod etiam melius sit, facere si quis legi Missas in vita, quam post mortem, vide supra *Trad. 12. Exam. 5. num. 82.*

Tempus Celebrationis.

QUÆRÒ IV. Quid de illo tenet?

LI. Resp. 1. Regulariter Missa debet celebrari de die, & non in nocte. Ita *S. Thom.* 3. p. quest. 83. art. 2. ad 4.

Ratio *Ibidem*: Quia ipse Christus est praesens in hoc Sacramento, qui dicit Joan. 9. *Me oportet operari opera ejus, qui misit me, donec dies est.*

II. Resp. 2. Principium diei non debet habere nisi a media nocte, nec etiam ab ortu solis, *id est*, scilicet substantia Solis apparet super terram, sed quandoque incipit apparet aurora. *S. Thom.* ibidem.

Ratione dat: Tunc enim quodammodo dicitur Sol ortus, in quantum claritas radiorum eius apparet. Utade & *Moral.* 16. dicitur, quod mulieres venerunt ad monumentum orto jam Sole, cum tamen venerint, cum adhuc tenebras essent ad monumentum, ut dicitur *Ioann. 20.* sic enim hanc contrarietatem solvit *S. August.* in lib. de *Consensu Evangel.* Ergo

Resp. 3. Ordinari non licet incipere Missam ante initium auroræ, quod etiam vocatur diluvium, vel diem crepusculum, vel prima lucis irradiatio.

Ratio: Quia ordinari, seu regulariter ante hoc tempore in hominibus non est dispositio ad Missam confectionem, vel auditionem requisita.

Nota: initium diei non esse taxandum physice, vel mathematicè, sed moraliter; non enim consistit in indivisiibili, nec omni tempore anni est æquale, salvaturque in praesenti illud: *Quod parum dissipat, nihil distare videtur.* Unde non est illicitum media hora, immo amplius prævenire, etiam sine licentia Episcopi, præserrim ex causa, aut necessitate, v. g. ratione itineris, aut ob communicandum infirmum morti proximum, vel ut laboratum audiant Missas, ubi attendenda est consuetudo loci. Quorundam etiam Ordinum Religiosi ex speciali Privilegio, adhuc vigente, possunt tempus illud ad duas horas anticipare.

Ratio 4. Interstutum temporis, intra quod Missa debet legi, taxatur a diluvio, usque ad meridiem: ita ut mortaliter peccaret Sacerdos, ordinarius, seu communiter, & seculo privilegio celebrans post meridiem.

Ratio: Tum quia homines scandalizarentur: tum etiam quia Episcopi gravior animadvertere in eos, qui contrarium presumunt.

Note: Si Missa ante meridiem esset incepita, posset post eum terminari.

Dixi 1. In resp. 3. *Communiter, seu ordinari celebrians ad excipiendum casum rationabilis causa,* v. g. si in festo solemnis Missa solemnis, & Concio duaret post duas horas meridiem, potest finito Officio solemnii adhuc dici Missa privata, ne aliqui Missam omittant. Item in festo ratione itineris dummodò non excedatur tempus unius horæ. Item in aliquo particulari casu ex licentia Episcopi.

Dixi 2. *Secundo privilegio;* Religiosi enim habent privilegium, ut possint ex rationabili causa celebrare usque ad nonam inclusivæ, id est, usque ad 3.

horas post meridiem. Hæc privilegia adducit noster de la Cruz lib. 2. cap. 5. dub. 6.

Ex his colligitur, quod non amplius valeat consuetudo celebrandi Missam regulariter post meridiem quæ vigebat tempore *S. Thom.* ut patet ex cit. art. 2. in fine corp.

III. R. 3. Regulariter, seu ordinari in Ecclesia quotidie offertur hoc Sacramentum. Ita *S. D. ibidem*.

Ratione dat: Quia fructus Dominicae Passionis quotidie indigenus propter quotidianos defectus. Unde & Dominus nos petere docet, *Luc. 11. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.* Quod exponens August. de Verbis Domini, dicit: *Si quotidianus est panis, car post annum illum sumis, quemadmodum Greci in Oriente facere conuerterunt?* *Accipe quotidie, a quotidie tibi prois.* Hæc ibi. Pro horum intelligentia videantur, quæ dicta sunt supra *Trad. 12. Exam. 4. num. 52.* de Communiōne quotidiana. Quotieslibet Sacerdos tenetur saltu in anno sacrificare, ut peccatum mortale evadat, vide ibi. n. 63.

Dixi in resp. 3, regulariter, propter Parasceven, quæ excipiunt, ut mox dicetur.

QUÆRÒ V. Quid sentis de celebratione in Coena Domini, Parasceve, & Sabbato sancto?

LIII. Resp. 1. In feria quinta Coena Domini præter solemnes possunt licet celebrari Missa private, seculo scandalo, quod forte in aliquo casu possit oriiri, ubi non scitur id licere.

Ratio: Quia nulli extat Lex vetans, aut consuetudo vim Legis habens. Hinc multi prudentes, & timorati viri illi die sine scrupulo privatum celebrant, attendenda quod hoc est consuetudo loci.

Resp. 2. De facto ob speciem Ecclesiæ prohibitionem ab *Innocent. I. Can. Sabbato, de Conscrip. dist. 3. factam*, mortaliter peccaret Sacerdos in die Parasceve celebrando Missam, sive privata sive solemnam.

Ratio congruentie, cur eo die non celebretur Missa, est, quam dat *S. Thom.* art. cit. ad 2. dicens: Veniente veritate cessat figura, hoc autem Sacramentum in hominibus non est dispositio ad Missam confectionem, vel auditionem requisita.

Nota: initium diei non esse taxandum physicè,

„Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S. D. „Sedibit: Ne tamen Ecclesia ea etiam di sit se ne fructu Passions per hoc Sacramentum non non habito, Corpus Christi, consecratum in die illius, non precedenti, reservatur sumendum in illo die, non autem Sanguis propter periculum; & quia Sanguis specialis est imago Dominicæ Passions, „Hæc S

Tract. XV. Exam. VI.

culari ex urgente, & rationabili causa, & secluso scandalo.

Qualis autem Missa in eo particulari caso esset legenda?

Dico: Neutquam esse legendam Missam festi Resurrectionis, sed vel Votivam de B. V. aut alio Santo, vel Missam ejusdem Sabbati (que alias est solemnis) præmittendo Introitum Missæ festi Resurrectionis, quia proprium Introitum non habet, nec aliis in Missali est præscriptus, sicut ceteroquin præscribitur in Sabbato Pentecostes pro Missis privatis.

QUÆRER. VI. Licetne eidem Sacerdoti sapientiæ celebrare in uno die?

LIV. Secundum ius commune, & ordinarium circa peccatum mortale non licet alicui in uno die celebrare plurius quam semel. Ita cap. *Sufficiat, de Consecratis, dist. 1. & S. Th. cit. art. 2. ad 5.*

Ratio congruentie. S. D. est: Quia Christus semper passus est, & totona mundum redemit; & valde felix est, qui unam Missam dignè celebrare potest.

Dixi, secundum ius commune: Quia ex singulari induito *Inoc.* III. in Natali Domini tres Missæ celebantur ad significandum triplicem Christi Nativitatem. *Quarum una* (ut explicat S. D. ubi supra 3. p. art. 2. ad 2.) , est eterna, quæ quantum ad nos est occulta. Et idem una Missa cantatur in nocte, in cuius introitu dicitur: Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te. Alia autem est temporalis, & spiritualis, quæ scilicet Christus oritur tamquam Lucifer in cordibus nostris, ut dicunt 2. Petri 1. Et propter hoc cantatur Missa in *Aurora*: In cuius Introitu dicitur: Lux fulgebit hodie super nos. Tertia est Nativitas Christi temporalis, & corporalis, secundum quam visibilis nobis processit ex utero Virginis carni indutus, & ob hoc cantatur Missa tercia in clara luce, in cuius introitu dicitur: Puer natus es tu, bis, Hac S. Thom. fusis ibidem explicat.

Licetne in nocte Nativitatis Christi continuatim statim legere omnes tres Missas?

Probabilis Resp. non licere, & contrarium absum omnino abrogandum esse.

Ratio patet tum ex præxi Ecclesiæ obtinente vim Legis: *Tum* quia in sola prima Missa præscribitur esse legendum: *Communiones*, & *Nostram sacratissimam celebrantes*; in duabus reliquis vero: *Et diu* *sacratissimum celebrantes*. Nec obstat, quod Summus Pontifex in cap. *Nostra sancta iniquitat*, Sacerdotes de nocte Nativitatis Christi posse Missas celebrare, loquens in plurali: loquitur enim de pluribus Sacerdotibus, quorum quilibet primaria Missam de nocte celebra posset.

Nota tamen, quod prima Missa licite possit inchoari statim à medio noctis, ut etiam patet ex præxi. Item quod circa initium aurora ejusdem festi omnes tres Missæ licite possint continuo, seu mox consequenter ab aliquo legi.

Indulatum Hispaniarum, & Portugalliarum Regnis concessum celebrandi tres Missas in Commemoratione Omnium Fidelium Defunctorum.

INDULTUM CELEBRANDI TRES MISSAS IN DIE Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, pro Regnis, & Dominiis Hispaniarum, & Portugalliae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Preambum.

Quod expensis omnium rationum momentis, & gravissimis suffragiis virorum dignitate, pietate, & sapientia insignium concurrentibus, aliis à Nobis decrevimus, id, ut solennioribus Apostolicæ autoritatem Nostræ documentis confirmatum, quemadmodum est hoc in more positum, laudabilique Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum institu-

tuto commendatum, majori cum observantia debita executioni mandetur; novo Apostolicæ confirmationis sequentis: *BENEDICTUS PP. XIV.* Cum Nobis Charissimus in Christo Filius noster Ferdinandus VI. Hispaniarum Rex Catholicus enixa, piisque petitionem exhiberi fecisset, ut quæ disciplina viget in suo Aragonia Regno, (cujus appellatione tum ipsa Aragonia, tum etiam Valentia, Catalonia, & Majorica Ditones comprehenduntur) ut scilicet in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum quilibet Sacerdos Szecularis duas Regularis autem tres Missas celebrare possit; eadem ad cetera quoque Regna, & Domina, eidem Ferdinando Regi subiecta auctoritate nostra extenderunt;

De Missa.

Cumque eodem tempore Charissimus quoque in Christo Filius noster Joannes V. Portugalie, & Algarbiorum Rex Illustris similem instantiam apud Nos promoviter fecisset, ut nempe in omnibus Regnis, atque dominis sibi subiectis, cuilibet Sacerdoti tam Saculari, quam Regulari, facultas per Nos fieret tres Missas praefatio die celebrandi.

Instantia Regis Portugallie.

Res alias agitata, & a Sanctissimo Domino Nostro tractata.

Romana Ecclesia Cardinalium Concilii Tridentini executioni, & interpretationi præpositi, diligenter Nobis expendenda fuerunt; cumque etiam haec de re plura scripserimus in nostro Opere de *Festis Domini*, in part. 1. pag. 247. item in Tractatu de *Sacrificio Missæ*, set. 2. pag. 169. juxta Editionem Patavinam, & in Latina versione Romæ impressa pag. 185. & 186. ac denum in nostris litteris ad Episcopum Oscensem datis XVI. Martii anni MDCCXLVII. que jam seorsim Typis vulgaribus, in Bullari nostri Tomo II. prodidit edendo locum habebunt.

Sancte nos in minoribus constituti, præfata Congregationi Concilii, ut super diuinum, à Secretis essemus, oblaudes fuisse supplex Libellus, in quo ex parte clar. mem. Philippi V. Hispaniarum Regis idipsum studiosissime petebatur, quod nunc à Ferdinand Rege ipsius filio iterum petitur, Offici nostri esse putavimus, instanti huiusmodi majori cum apparatu, quemadmodum Catholicæ Regis dignitas postulatione representare. Idcirco peculiaris Dissertatione à Nobis elucubrata fuit, quæ inserta est in consueto folio Relationis Causarum, quod à Secretario confici, & singulis Cardinalibus tradi consuevit. In qua primum Dissertatione rem ipsam accuratissime pro viribus exposuimus, neque omisimus originem investigare illius disciplina, quam diuinum in Aragonia Regno vigere; deinde nonnullas in contradictione indicavimus resolutiones, quæ alias ad huiusmodi postulata prodierant; tum aliam memoravimus petitionem, quæ olim pro Portugalie Regnis facta fuerat Prædecessori Nostro Clementi Papa IX. ut trias licet Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare, de qua tamen ob immaturam Pontificis mortem, nihil decretum fuit. Quibus omnibus addidimus, quod, quum hoc idem ab Hispaniarum quandam Rege Philippo IV. pro omnibus tam Szecularibus, quam Regularibus Regnum suorum Sacerdotibus postulatum fuerit, vel saitem postulandum fuisse non ignoraretur; idque plura rationum, factorum monumenta, pro huiusmodi concessione impetranda, collecta tunc fuisse constaret; Nobis datum non fuerat huiusmodi Collectiones ad causam maximè opportunas reperire: ut videtur est in folio pro Congregatione die XI. Maii anni MDCCXXII. à Nobis conscripto, quod nunc in Thesauro Resolutionum præfatae Congregationis Concilii Tom. II. pag. 169. & seqq. impressum reperitur. Quum autem mem. Ludovicus Cardinalis Belluga Congregatione predicta die habite interfuerit, meminimus ipsum de nostra Dissertatione favorabilitor loquutum, in nostram quoque sententiam devenisse, ut necessarium putaret allegationes illas tempore Philippi IV. adoratas inspicere, ipsumque in se recepisse, ut ipsas dicitur Instantia tunc pro rerum circumstantiis minime admisisse censeretur, non tamen omnino, & perpetuo rejecta; quin potius relitus fuerit locus ulterior rationum, atque factorum examini, si que aliud quod ad ipsam petitionem magis juvantur deduceretur.

Quum itaque nunc ad nos ipsos in Apostolica Sede, inscrutabili Dei judicio colatos prefate petitiones jaduimus deserit, instantibus prefatis Charissimis in Christo filiis nostris, defante fuerint; omnia, quæ ad plenam rei cognitionem quomodo cunque pertinenter, colligi mandavimus, quæque olim desiderata sunt, in lucem proferri. Ut autem nihil sine aliorum prudenti consilio stateremus, peculiarem delectorum Virorum Congregationem ad negotiis hujus examen deputavimus; in qua adscriptis votuimus Venerabilem Fratrem Nostrum Antonium Xaverium Episcopum Praenestinum S. R. E. Cardinalem Gentili nuncupatum, prædicta Congregationis Concilii Praefectum, dilectos Filios Nostros ejusdem S. R. E. Cardinales Presbyteros, Sylvium Valenti Congregationis de Propaganda Fide Praefectum, Carolum Albertum Casalchini Praefectum item Congregationis super negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium, Fortunatum Tamburini Praefectum Congregationis Sacrorum Rituum, & Joachimum Besozzi Majorem Penitentiarium; ac præterea Venerabilem Fratrem Sylvistrum Merani Episcopum Porphyrense Apostoli Sacrarum Praefectum, quem peculiaris hujusc Congregationis Secretarii declaravimus; ac Dilectos Filios, Magistrum Ludovicum Valenti in utraque Signatura nostre Referendarii, Protonotarii Apostolicum, & Fidei Promotorum, Fratrem Michaelam à Sancto Josepho Priorem Generalem Ordinis Discalceatorum Sanchissima Triinitatis Redemptoris Captivorum, Celestinium Orlandi Procuratorem Generalem Congregationis Monachorum Celestinorum, Joannem Andream Omofili Ordinis Eremitanum S. Augustini Procuratorem Generalem, Thomam Sergium Presbyterum Congregationis Pitorum Operariorum, Sanctam Inquisitionis Consultorem, & Praefectum Studiorum in Collegio Urbano de Propaganda Fide, Fratrem Joachimam Pucci Ordinis Prædicatorum Magistrum, Episcoporum, & Cleri Romani Examinatorem; Dominicanum Turanum Societatis Jesu Presbyterum, Apostolicæ Penitentiariae Consularem Theologum, & Hegidium Giulii ejusdem Societatis Presbyterum, alterum Examinatorem Episcoporum, & Sacrorum Canonum Profesorem in Collegio Germanico Hungarico ad Sanctum Apolinarem. His omnibus, & singulis exhiberti mandavimus quæcumque ad causas pertinebant, eaque potissimum, quæ ruperat sunt, sed in precedentibus propositionibus exhibita non fuerant; quæ omnia justo volumine comprehensa typis edita sunt Romæ hoc anno MDCCXLVIII. da-

datoque aliquot mensium spatio, quo res accuratè perpendetur, jussimus, ut singuli sententiam suam scripto tradiam, ac sigillo obsignatam ad Nos transmittere: que omnia diligentissime sunt peracta.

Denuò Nos

Indultum concedatur pro tribus Missis die Commemoracionis omnium Fidelium Defunctorum ab omnibus in Dominis duorum Regum celebrandis, in perpetuum.

Nihil innovatur, quod applicacionem prime Missae, & aliorum antea in Aragonie Regno permisarum.

Sed Missa hoc Indulso concerte applicari jubentur omnibus Fidelibus Defunctis.

Quod perceptio- nem elemosynae, pari modo statui- tur.

autem à Regularibus quæ ab illis, seu tum fuisse, quum recipiantur charitativa stipendia. Ideoque de illis, qui ante hoc tempus in Aragonie Regno duas, vel tres respectivæ Missas praeditæ de celebrazione, hortantur in Domino, ut earum fructum medium omnibus in Christo quiescentibus applicent; His verbis, qui in posterum hujus Indulsi vi, aut tertiam in eodem Regno Missam, aut secundam, & tertiam in aliis Regionibus, ad quas hoc idem Indulsum extenditur, celebrantur sunt, districte jubemus, atque præcipimus, ut earum fructum medium, non quidem aliqui peculari defuncto, sed in suffragio omnium Fidelium Defunctorum omnino applicent; expresse declarantes hanc esse nostram mentem, & voluntatem, neque Nos alii, absque hujusmodi lege, & conditione hoc ipsum Indulsum unquam concessoribus fuisse.

Scimus etiam, antiquis, justis titulis innixum esse usum, quo solent Presbyteri Eleemosynam accipere pro celebrandis, sive pro applicandis Missis iuxta offerentem mentem; qua de re latè disserimus in nostra Institutione Ecclesiastica LVII. fuisse autem in opere nuperim vulgo de Synodo Diocesana Lib. V. cap. 8. & 9. An vero quum retroactis temporibus in Regno Aragonie duas Missas à Sacerdotibus Secularibus, tres in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrarentur, duplex quo respectivæ triplex Eleemosynam accipereunt, id ignoramus; sed facile credimus id usitatum ubique ferè receptum sit, ut in solemnitate Naufragiorum Domini pro tribus Missis tria

ut pro Missis noviter indulatis nihil accipiantur, nisi ab aliis missis, qui a loci consuetudine regulariter praefinita fuerit. Decernerentes nullam omnino causam, nullumque praetextum, aut ostinentum, ad declinandum hujus præcepti nostri observantiam suffragari possunt; ne voluntari quidem Fidelium oblationem, nam nec sponte dantibus quidquam recipi posse statutum, nec alii quicunque colorem, quod nempe eleemosyna detur pro celebrazione, non autem pro applicatione Missæ, aut quod applicatio facienda sit pro omnibus Fidelibus Defunctis; sive quod offerentes cupiant ipso dumtaxat oblationis merito Defunctorum juvare; hi enim poterunt per alia pia opera, sive per alias eleemosynas in aliis quoscumque, quam in Sacerdotem, eique conjuncto, erogandas, Defunctorum Animabus suffragari: Non item gravem indigentiam, aut paupertatem Sacerdotis celebrantis, aut Ecclesie, aut Conobii; quibus nimidam alii quicunque rationibus subveniendum erit: Nec magnam copiam eleemosynam, quæ congete fuerint pro Missis celebrandis ipsa die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, quibusque alteri satisfieri non possit; quum minime licet eleemosynas accipere pro Missis, quæ celebrari nequeunt intra tempus ab offerentibus, aut à legibus præfinitione: Neque porrò Missorum onera non adimplera, pro quibus eleemosyna jam recepta, aut attributi redditus iam percepti fuerint; Nos enim nolumus hujusmodi onera impleri per celebrationem Missarum, que Indulso nostro permituntur: Neque demum legem foundationis jam factæ, aut in posterum facienda cum angustio eleemosyna pro secunda, & tercia Missa; quum Nos hujusmodi fundationes sive factas, sive faciendas, etiam ex nunc prout ex tunc, & è contra, hac in parte nullas, & irritas esse, & fore decernamus. In summa volumus, hujusmodi Missas de novo concessas omnibus in communione Fidelium Defunctorum animabus, absque ulla prorsus eleemosynæ perceptione, applicari; contrafacentes autem poenam suspensionis Divinis ipso facto incurre decernimus, ejusque relaxandas facultatem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus expressæ reservamus. Hanc verò facultatem communicamus Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, sive aliis Locorum Ordinariis, ut autoritate nostra Apostolica, & tamquam Apostolica Sedis Delegati, ubi sic expedire prudenter in Domino judicaverint, eadem canonice utatur erga quoscumque præcepti hujus nostri violatores, qui ad ipsos humiliiter recursum habuerint, sive Secularis, sive Regularis, sive alio quicunque modo ab eorum Jurisdictione exceptos; hac tamen apposta lege, ut intercasum hujusmodi de suspensionem nunquam relaxare valeant, nisi prius eleemosynas a delinquientibus ratio-

ne-

Sub pena suspensionis ipso facta incurriende, & Pontifici reservante. Quoniam Episcopi, jure delegate, relaxare poterunt, facta tamen restituuntur.

tione prædictarum Missarum perceptas ab ipsis re ipsa receperint; quas ipsi Ordinarii in alios pios usus (non tamen in subventionem eorundem Sacerdotum, aut personarum ipsis vel sanguinis, vel necessitudine conjunctarum, aut in eorundem Conobiorum, Domorum, & Ecclesiarum utilitatem, quantitate laborent) arbitrio suo erogare debebunt. Sciant tamen, quod facultas hujusmodi notoria pauperum ipsi, aut persona, Conobia, Domus, & Ecclesiarum utilitatem, quod est, quod ad relaxationem suspensionis eod modo incursu istem delegamus, nequaquam nunc, ut præfertur, incussum, in Sacro Altari ministrare præsumerent; hujus enim dispensationis condenda facultatem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus privative, & perpetuo reservamus.

Super Irregularitate ex celebrazione post incursum suspensionem contraria, à solo Pontifice dispensatur.

Ad hunc igitur solum, & unicum finem, ut in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, multiplicatis Ecclesie Militantis suffragiis, piorum Animæ in Pudicitibus in Regnis, atque Dominis duorum prædictorum Regum Dictioni subiectis, nunc, & in posterum pro tempore existentibus, concedimus, & indulgemus, ut prædicta die tres Missas singuli celebrente possint, & valeant, in quo sicuti prædictorum Consultoribus concordibus ferè sententis, consilisque adhaesimus, ita à pia Matris Ecclesie spiritu nequaquam discessisse Nos arbitramur. Siquidem animadvertisimus minimè alienam fuisse de Defunctorum Animabus ageretur, & quidem etiam postquam deseret vetus illa disciplina, quæ infra sermo erit, quia scilicet Sacerdotibus licebat plurius in die rem Divinam peragere, ac post latam legem de unicis tantum Missa, præter quam in die Natalis Domini, ab unoquoque Sacerdote celebranda.

Hujus exempla, etiam post vetitam Missa iterationem in generalibus Defunctoribus.

I.

Quid spectaverit Pontifex in conce- dendo Indulso.

Ecclesia studium suffragandi Fide- libus Defunctoribus.

Concordibus ferè sententis, consilisque adhaesimus, ita à pia Matris Ecclesie spiritu

nequaquam discessisse Nos arbitramur. Siquidem animadvertisimus minimè alienam fuisse de Defunctorum Animabus ageretur, & quidem etiam postquam deseret vetus illa disciplina, quæ infra sermo erit, quia scilicet Sacerdotibus licebat plurius in die rem

Divinam peragere, ac post latam legem de unicis tantum Missa, præter quam in die

Natalis Domini, ab unoquoque Sacerdote celebranda.

Nova haec disciplina à Prædecessoribus Nostris Innocentio III. & Honorio III. Romani Pontificibus stabilita fuit, quorum hac de re leges extant in Libris Decretrialium Titulo de Commemoratione Missarum, Innocentii quidem in cap. Consulisti; Honori verò in cap. Te referente. Quam autem Innocentius in cit. Capitulo hæc verba possetis Exceptio die Nativitatis Dominicæ, nisi causa necessitatibus suadet; non solum Glossa Canonica eidem Capitulo apposita hujusmodi necessitatis causam tunc fore dicit, quum celebranda sit Missa pro aliquo recentis defuncto, ibi: Sed quam dicit necessitatem? Responde: si celebravit de die, & postea etiam moritur aliquis: verum etiam in Synodo Otoniensi, post ipsius Innocentii obitum, sedente jam Honorio III. celebrata, Decretum videmus, ut si Defuncti corpus Ecclesiastice Separatione mandandum existat, Sacerdos duas Missas eodem die celebret, unam de Officio diei, aliam pro pag. 586. num. 7. Idque etiam distinctius in aliis Conciliis traditionum inventur, à quibus præscriptum est, ut Sacerdos in prima Missa Purificatione non sumat, utque tunc solim secunda Missa pro Defunctis ab eodem Sacerdote celebretur, quando Cadaveris presentis occurrit de Domingo, seu alio die Festo, nec alius adsit Sacerdos, qui hujusmodi secundam Missam celebrare possit, quemadmodum habetur in Constitutionibus Sodorenibus anno MCCXCI. conditis cap. 36. in eadem Anglicana Collectione tom. II. pag. 179. 186. & seqq. Qua de re Nos ipsi olim egimus in nostra Institutione Ecclesiastica XXXVI. pag. 186. Neque verò haec in presenti à Nobis commemorantur, quasi nunc etiam, praesente Cadavere, duas Missas ab eodem Sacerdote celebrari possint; quum, juxta hodiernam disciplinam, licet Presbytero, relicta Missa de die, Missam pro Defuncto, si praesens sit Corpus, cum cantu celebrare, nisi tanta fuerit diei solemnitas, quæ Missam pro Defunctis omnime excludat. Sed ideò haec dicta sunt, ut appareat, quam propensa fuerit Ecclesia ad permittenda Missarum iterationem quantumvis generaliter interdictam, ubi de procuranda Fidelium Defunctorum suffragiis ageretur. Quo nemp̄ spiritu Nos etiam adducit, Missarum quæ Ditionum Sacerdotibus ter celebrari posse concessimus.

Sed duæ aliae præter cause, eaque satis graves, ad id concedendum Nos impulerant. Prima est, quod quam antiquissima sit in Regno Aragonie consuetudo, ut

prædicta die tres Missæ à Sacerdotibus Regularibus, duæque à Secularibus celebrantur, eaque non modo nunquam reprobatæ fuerint, sed etiam à Prædecessore nostro Iulio III. aut Paulo III. via vocis oraculo confirmata asseratur (ut jam olim adnotavimus in folio pro Congregatione Concilii à Nobis, ut supra diximus, exarato (nuptiæ quæ nec Divino, nec naturali juri contraria, sed solim in jure communis Ecclesiastico vetita dignoscitur) cumque constet eadem consuetudinem non solum in Regno Aragonie

ipsius Aragonia Regni Appendix, & viguisse & vigere; utique nec novam omnino rem, nec exemplum alibi trahendam Nos fecisse censemus, dum hujusmodi consuetudinem,

sive ritum, auctoritate nostra extendimus ad alia Regna, & Domina eidem Hispaniarum Regi parent, sed magna ex parte finitima, & proxima sunt prædictis Hispanicis Regis Ditionibus. Regula quippe canonica est, ut in Regionibus conterminis, atque inter se proximis Rituum, & Disciplinæ uniformitas statuatur, atque servetur. Unde etiam Prædecessor noster Sanctus Siricius Pontifex Maximus, quoniam ad Himerium Episcopum Tarracensem scripsisset de variis Ecclesiastice Disciplinæ capitibus, de quibus ille Sanctum Damasum ipsius Decessorem consuluerat, eidem mandavit, ut Apostolica rescripta non solum cum Provincialibus suis comunicaret, sed ea etiam trans-

mitteret ad Cartaginenses, ac Baeticos, Lusitanos, atque Gallicos.

Alteram verò causam, eamque plurimi, apud Nos momenti, cum magno paterni

animi nostri gaudio, Nobis suppeditavit enixum studium duorum Charissimorum in Christi Illustrum, qui unico, & sincero devotionis instincu acti, nec retardati ob parum fe- li- citem exitum similium petitionum, quas à prædecessoribus suis propositas fuisse nove- rant, istorum pietatis heredes erga Fidelium Animas purgatorio igne cruciatas sese professi sunt, authoresque se præstierant, ut in earum levamen, recurrente quotannis ge- nerali Fidelium Defunctorum Commemoratione, in eis respectivæ Regnis, atque Do-

minis suffragia multiplicarentur. Quapropter Magni Prædecessoris Nostri Sancti Gregorii Papæ verba, quæ

is

is ad Brunichildem Francorum Reginam conscripsit (epist. 50. lib. 6. ipsius Operum Tomo II. pag. 858.) ju-
re, ac merito ad prædictos Reges transferre Nos posse censemus: Epistolam nostrarum series, que Reli-
giosum anulum, & pia mentis studium continet, non solum voluntatis vestre fecit. Nos laudare propositum,
sed etiam libenter invitato postulata concedere. Tum etiam ei, que alter rec. mem. Prædecessor noster
Innocentius Papa III. ad Regem Castella scriptis (epist. 154. lib. 14.) Cum Personam tuam inter Catholicos
Reges speciale diligamus in Domino caritate, in his, que secundum Deum requiris a Nobis, favore Tibi
Apostolicum libenter animo imperitum: atque alia, que idem (epist. 24. lib. 15.) scriptis ad Regem Lusita-
num: Atque est antem, ut quos ad Populi regnum & salutem, dispensatio celestis eligit, Apostolica Seder
sincero prosequitur officia: & in justis postulationibus studat officiuerit eadie; eadem sane praesentium
Hispanie, ac Portugalie Regum pictat, ac dignitati mirum in modum congrue videtur. Quorum pra-
terea consimiles postulationes, hac de re Nobis exhibitas, & parem pro Religione zelum, eximiunque
Christianæ Fidei in remotissimis etiam Hispaniæ propaganda studium, perspicui argumentis Nobis assi-
duo comprobatum, dum latu suspicimus, hac etiam utique simul aptanda censemus: que noster quoque
Prædecessor S. Leo Magnus ad Theodosium Augustum scribebat, epist. 21. ipsius Operum Tom. I. pag. 238.
Quantum præsidii Dominus Ecclesia sue in fide Vesta Clementia preparari, his etiam litteris, quas ad
me missis, ostendit; ut Vobis non solum Regum, sed etiam Sacerdotalem animum inesse gaudeamus. Si-
quidem præter Imperiales, & publicas curas, piissimum solicitudinem Christiane Religionis habet.

Quamvis vero ante hac in Regno Aragonie Sacerdotibus Regularibus prædicta tres celebabantur, Nos tamen equum
Ad unitatem Ritus servandam, trina permittitur Missa omnis hoc inducere. Sicut etiam in Ecclesiæ mentem, &
omnibus hoc inducere. comprebens.

Ritum soli primum Missas celebrabat, Sæculares Presbiteri duas tantum celebabant, Nos tamen equum
dissimilitatem, hujusmodi facultas ad omnes inferioris quoque Ordinis Sacerdotes extensa fuit, quemad-
modum a Nobis demonstratum est in Tractatu de Festis Domini, part. 1. pag. 248.

Applicationem autem Missarum hoc nostro Indulto concessaram, tertie nimirum à
Sacerdotibus Sæcularibus in Regno Aragonie, secunda vero, ac tercia ab omnibus existen-
tibus in aliis Regionibus hoc Decretum comprehensis, iussimus fieri, non quidem pro
aliquo precipiti Defuncto, sed pro omnibus Fidelium Defunctis in genere; tum quia id
magis consonantem visum est pte, ac religiosi menti duorum Regum hujusmodi In-
dulitus exspectum; tum quia Ecclesiæ spiritus id maxime postulabat; Siquidem con-
stat generalē Commemorationem omnium Fidelium Defunctorum secundas diei Mensis
Novembri affixam, janusque a sacculo non ab Almario Fortunato propositam, ver-
tente autem sæculo undecimo a Beato Odilione Abate pro omnibus Monasteriis subi subiectis receptam,

aque ab his deinceps Prædecessori nostri Joannis Papa XIX. auctoritate, ad universam Ecclesiæ propaga-
tam fuisse, ea potissimum de causa, ut, post celebratam prædictam die Festivitatem in honorem Sanctorum
cum Christo regnantium, omnium quoque Iustorum Animæ in Purgatorio detentæ, ac cor-
testis gloriae consortium expectantes, generalibus Ecclesiæ suffragis adjuventur. De hac re latius disser-
mus in opere, quod scriptissim in Acta nonnullorum Sanctorum, quorum Officia celebrantur in nostra Bo-
noniensi Civitate, ac Diocesi, in Editione Patavina, cap. 22. Unde satis patet, quam justa de causa prædic-
tas Missas non aliquibus peculiaribus Defunctis, sed omnibus in communis Fideibus in Christo dormientibus
applicandas esse voluerimus.

Quam vero Nobis semper cordi fuerit, ut juxta Sacrorum Canonum prescriptum, a
Aviditatis species celebratione Sacrosancti Missæ Sacrifici omnem avaritiae speciem, omnemque sordidi cap-
acitatem, tandi lucri prætextum longissimum arceremus, sati compertum esse putamus ex his, que
sum in Archiepiscopatu Bononiensi, tunc in Supremi Pontificatus administratione, in hunc
finem præstisimus, Etiam inter Pastorales Institutiones nostras, præter quinquagesimum sex-
tam, in qua plures hac de Ecclesiastica Disciplina regulas demonstravimus, & omnino observant præceptum,
adest etiam nonagesima secunda, in qua Sanctissimi Apostolice huic Sedi decretis inherentes, pravam
quamdam damnationis consuetudinem, qua contendeant nonnulli licetum esse Missas ita celebrare, ut
earum fructus medium in antecessum applicarent pro iis, qui postea elemosynam offerendo illius appli-
cationem exspectarent. Inter nostras vero Apostolicas Constitutiones in Bullarii Nostri Tom. I. impressas, ex-
tant vigesima secunda, & vigesima tertia, quibus severissime vetimus per Nos est, ne elemosyna pro Mis-
sarum celebratione colligantur, in his locis, in quibus major est earum Taxa Synodalitatis, ut deinde Missæ
alibi celebrande committantur, ubi hujusmodi Taxa in minori quantitate statuta est. In novissimo autem
Tractatu Nostro de Synodo Diocesana, lib. 5. cap. 8. num. 9. & 10. alia complura ad hanc rem pertinencia
studiosius collegimus.

Ab hoc itaque tramite nentiquam recedendum Nobis esse judicantes, decrevimus
Iudee precipua supra, atque statutum, ut pro celebratione, aut applicatione Missarum hoc nostro Im-
ratione, ubi ea- dito concessamus, nullum proorsus stipendum quicunque prætexatur, aut colore accipi-
tur; quod ut à Nobis in præsenti casu decerneretur, specialis, quædam, & urgens
ratio Nos impulit, præter generales hasce, quas paulo ante indicavimus. Perspectum
est enim omnibus in Ecclesiastica Historia paulum modo versatis, plures olim fuisse dies

polyliturgicos, quibus nimirum singuli Sacerdotes plus quam semel Missarum sacrificia peragebant, ut erat
præter Natalem Domini, prima dies Mensis Januarii, Feria V. in Cœna Domini, Vigilia Ascensionis, tres
dies Jejuniū infra Octavam Pentecostes, aliquis dies Festi nonnullorum Sanctorum memoria dicati, ut Na-
tivitas Sancti Joanni Baptiste, & Natalis Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, de quibus Nos ipsi
monumenta proutimus in Opero de Festis D. N. Jesu Christi, part. 1. pag. 247.

Ut autem hujusmodi consuetudo generaliter tolleretur, & facultas celebrandi plu-
res Missas uno di, ad solum diem Natales Domini coarctaretur, non alia de causa
vetitia fuit, ut factum est, quam ut avaritia, & sordidae quæstibus adimeretur occasio, vel saltem
turpe questus tol-
lerentur.

Venerabilem Fratrem Episcopum Oscensem datis, & Excepta, & sequentibus. Ideo autem scripta Nostra in
hoc

hoc Decreto frequenter in medium protulimus, ne que jam alibi à Nobis dicta sunt, hic denud expicare,
& que alibi demonstravimus, iterum rationibus comprobare cogemur. Id vero, quod supra posuimus, à
duobus præterea scriptoribus in Ecclesiastici rebus apprime versatis assertur. Eorum alter est Thomassinus
in Opero de Veteri, & nova Ecclesiæ disciplina, part. 3. lib. 1. cap. 74. num. 6. ubi post allatum Constitu-
tionem Odonis Episcopi Parisiensis, videlet: Nullus bis in die Missam audeat celebrare, aut cum auxiliis
Introit, nisi in magna necessitate: haec subdit: Cum pecunia tunc ut plurimum ad Missam offerratur, hinc
avaritia species, vel suspicio quedam iterationi Missarum africabatur. Alter est Vicecomes in Tractatu de
Antiquis Missis Ritibus, lib. 3. cap. 28. circa fin. ubi postquam antiquam exposuit disciplinam, qua permit-
tebatur Sacerdoti plurimes Missas in die celebrare; de ipsis discipline mutatione deinde sic ait: Abrogatio-
nis autem causam, quantum eidem divisare possum, dedere nondinatores quidam, qui majoris pietatis mate-
riam ad turpe lucrum detorquere non sunt veriti, & facerunt, ut libertas priuca saltem hinc Regionibus
expira sit, ac desierit.

Si igitur multiplicias Missarum, que Sacerdotibus olim pluribus per annum diebus permittebatur, idèo
sublata fuit, ut avaritia quæstibus, aut obloquentum suspicionibus obviari ieretur, jure ac merito Nos In-
dulatum hoc Nostrum, quo Sacerdotibus in præfatis Regnis, atque Dominis commorantibus tres Missas in
die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare permisimus, hujusmodi expressa lege, at-
que disticta sanctione debimus, ut ne quis eorum pro Missis de novo concessis, ullus su-
pendi genus, quacunque de causa, & quolibet prætextu, aut colore recipere posset.

Hic accedit, quod quum petitiones insperferimus ab aliquibus peculiariibus Episcopis
Apostolicis. Sedi olim oblatas pro concessione celebracionis duarum, aut trum Missarum
alias denegata fuit, in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; similius contraria expende-
re avaritia via
ne avaritia via
aperiatur.

se asserent, quam si facultas indulgeretur Sacerdotibus, ut plures Missas ea ipsa die celebrare possent,
contra verò in reijsendis iisdem petitionibus, id maxime spectrat fuisse agnoscimus, ne per hujusmodi
concessiones Ordo Sacerdotalis, apud detraactores in aviditate suspicionem, & infamiam adduceretur. Qua
etiam de causa Nos hanc concessionem nostram, prædicta lege adjecta, suspicionibus hujusmodi nullum
locum præbere posse volemus.

Hac sunt, que concedenda esse judicavimus, queque de præmissorum consilio, & Apostolica aucto-
ritate. Nostra concessimus; atque hec sunt, que in hujusmodi Indulti concessione pro oculis habimus;
queque omnia concessions datus presenti Decreto, quod à Nobis conditum, manu nostra subscriptissimus
hac die xxij. Augusti anni MDCCXLVIII. Anniversaria Coronationis nostra, ineunte Pontificatus Nostri Anno
Nono.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Pontifex Decre-
tum confermat per
Litteras Apostoli-
cas, cum clausu-
lis, &c.

Porro præsentium nostrum Decretum, atque in eo omnia, & singula contenta, ac
præscripta, quo firmius subsistant, & serventur exactius, atque etiam quatenus opus sit,
auctoritate Nostra Apostolica, tenore præsentium confirmamus, & approbamus; illucque,
& omnibus, ac singulis contentis, & præscriptis, Apostolice firmitatis robur adiungimus,
atque ita, ut promittimus, omnino seruari mandamus. Decernentes easdem præsentes
litteras firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integratos
effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & spectabit in futurum, plenissime suffragari, & ab
eis respectiue sub irrogatis penitentiis, & censuris inviolabiliter observari; sicutque in præmissis per quoscumque
Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palati Apostolici Auditores judicari, & definiri debere,
ac irritum, & inane, si secum super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit
attentari. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolico, ceterisque contrariis quibuscumque
Volumus autem, ut præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicuius
Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitute munitis, eadem prorsus
fides in iudicio, & extra adhibetur, que adhibetur iisdem præsentibus, si forent exhibita, vel
ostensa.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxvj. Augusti MDCCXLVIII.
Pontificatus nostri anno IX.

Cajetanus Amatus.

Locus Celebrations.

QUÆRERO VII. Quid de illo?

LVI. Resp. 1. Conc. Trid. postquam Sess. 22. in
Decreto de Sacrificio Missæ sic statuerat: Ut irrever-
entia vitetur, singuli (Episcopi) in cuius Diocesis inter-
dicunt, non in cœlo vago, & ignoto Sacerdotis Missas celebrare
licet. Nemini præterea, qui publicè, & notori crimi-
nibus sit, aut sancto Altari ministrare, aut Sacris inter-
cere permittit. Subdit: Neque patientur privatis in domi-
bus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad Diuinum
tempore Cultum dedicata Oratoria ab eis ordinariis
designanda, & visitanda, sanctum hoc Sacrificium à Sa-
cralibus, aut Regularibus quibuscumque peragi. Hæc ibi.

Resp. 2. Ang. Doct. 3. p. q. 83. art. 3. ad 1. sic
ait: Regularibus hoc Sacramentum celebrari debet in domo,
per quam significatur Ecclesia, secundum illud 1.
Tim. 3. ut scias, quomodo oporteat te in domo DEI
conversari, quod est Ecclesia Dei vivi.

Ratio: hujus est major reverentia hujus Sacra-
menti, & devote Fidelium. Vide infra in hoc Ex. num. 62. in
notab. ante Resp. ad Q. 9. cur Ecclesia soleat consecrari.
Dixi, regulariter, seu ordinariè; quia excipiatur 1.

casus licetis dataz ab Episcopo, qui etsi olim ante
Trid. liberè, & absque necessitate potuerit, nunc ve-
ro solidum in casu necessitatē potest concedere, ut cele-
brebet in loco extra Ecclesiam, honesto tamen, &
decenti, etsi alio profano.

Excipiatur 2. casus necessitatē, utpote Legem non
habentis, ac tante, ut licetis ab Episcopo commode
peti non possit. Talis est casus: 1. Si Catholicis ex ha-
rietorum persecutione non permittit in domo ali-
qua Divina celebrare, sed sub di. 2. Si Ecclesia po-
pulum non capiat, 3. In bello licet celebrare in tento-
rio, vel sub di. in defectu Ecclesia. 4. Pro dando
Vaticano defectu Ecclesie licet celebrare in domo priva-
tiva. Concurrunt enim hi duo præcepta, unum de non
celebrando in tali loco. Alterum de Vaticano, quod
secundum videtur esse altioris ordinis. Ergo primum
debet ei edere, 5. In longo itinere, ubi tempora non
occurrit, ut itinerantes audiant Missam. 6. Tempore
peccati, & ad evadendum periculum pestis, quæ
facilius contrahitur, dum populis in templo congrega-
tur. Extra similis casus extra Ecclesiam celebrare,
est peccatum mortale.

Kkkk

No-